

Eindverslag Un Bon Paso pa Futuro

Capelle aan den IJssel
December 2006

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Project	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doelgroep	8
1.3 Doel	8
1.4 Het project op hoofdlijnen	8
1.5 Fasering	9
2. Organisatie	11
2.1 Partners	11
2.2 Organisatie	11
2.3 Samenwerking	12
3. Resultaten	15
3.1 Uitstroom	15
3.2 Dagbesteding	15
3.3 De jongeren aan het woord	17
3.4 Samengevat	17
4. Evaluatie	19
4.1 Algemeen	19
4.2 De Instroomfase	19
4.3 De Begeleidingsfase	21
4.4 De Uitstroomfase	25
4.5 Personele inzet	26
5. Toekomst	28
5.1 Inleiding	28
5.2 Instroom	28
5.3 Contractueel vastleggen	29
5.4 Personeel	29
5.5 Intensiteit van gesprekken of contactmomenten	29
5.6 Verloop procedure Uitstroom	29

Voorwoord

Voorliggend eindverslag beschrijft het project 'Un Bon Paso pa Futuro'. Het project is een gezamenlijk initiatief van Gemeente Capelle aan den IJssel, Woningcorporatie Com.Wonen en Strategisch Antilliaans en Arubaans Beraad (SAAB). De SEV (voorheen de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting) maakte door financiering de realisatie van het project mogelijk.

'Un Bon Paso Pa Futuro' bood huisvesting en begeleiding aan 30 Antilliaanse jongeren uit Capelle aan den IJssel. Doel was om samen met de jongeren nieuwe maatschappelijke perspectieven te creëren op verschillende leefgebieden (waaronder huisvesting, werk, scholing en inburgering) en om vroegtijdige uitval te voorkomen.

Het project kende een looptijd van drie jaar en ging van start in september 2003. Voorliggend eindverslag beschrijft de periode van september 2003 tot september 2006.

Per september 2006 waren 20 van de 30 deelnemers uitgestroomd. De uitstroom van 15 van deze jongeren is succesvol te noemen. Een veelbelovend resultaat met een dergelijke, moeilijke doelgroep.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 treft u een beknopte beschrijving van het project. Hoofdstuk 2 gaat in op de organisatie van het project, bovendien wordt ingegaan op de onderlinge samenwerking. De resultaten worden in hoofdstuk 3 weergegeven. De evaluatie van het project alsmede de evaluatie van iedere afzonderlijke projectfase (Instroom, Begeleiding en Uitstroom) vindt u in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 tot slot, geeft u een beeld van de voortzetting na 1 september 2006.

1. Project

1.1 Aanleiding

Ontstaansgeschiedenis van de problematiek van Antillianen en Arubaanse jongeren

Tot halverwege de jaren tachtig vormden Antillianen in Nederland een groep met een betere sociaal- economische positie dan andere allochtonen. Antillianen hadden gemiddeld zelfs een hoger opleidingsniveau dan autochtone Nederlanders, ze beheersten de Nederlandse taal en kwamen hier vaak om een (verdere) opleiding te volgen. Wel waren er signalen over een hogere werkloosheid dan onder autochtone Nederlanders (Reubsaet en Kropman, 1985).

Sinds het midden van de jaren tachtig is dit beeld drastisch veranderd (Wong en Arends, 1992). Vanaf die tijd is er sprake van een stijgende werkloosheid en toenemende uitkeringsafhankelijkheid onder de Antillianen en Arubanen. Ook verschijnen er vanaf die periode regelmatig berichten in de media over immigratie van Antilliaanse en Arubaanse jongeren met een zeer problematische achtergrond, over massaal vroegtijdig schoolverlaten en over (ernstige) criminaliteit.

De Antillianen en Arubanen die sinds het midden van de jaren tachtig naar Nederland kwamen zijn voornamelijk afkomstig uit de lagere sociaal- economische echelons (de volksklasse) van met name de Curaçaose samenleving. Deze groep vormde met hun zeer lage opleidingsniveau, hun geringe beheersing van de Nederlandse taal en hun ervaring in het contact met Nederlanders, een scherp contrast met eerdere groepen uit Antillen (van Hulst, 1997).

De meeste kansarme Antillianen en Arubanen (uit de volksklasse) in Nederland zijn afkomstig van Curaçao. Door maatschappelijke uitsluitingsprocessen in het verleden, ingegeven door raciale verhoudingen, heeft vooral de Curaçaose zwarte bevolking generaties lang onvoldoende toegang kunnen krijgen tot maatschappelijke posities. Zij kon daarom haar maatschappelijke positie moeilijk verbeteren. Zij zijn het ook die in het verleden het minst hebben kunnen profiteren van de vruchten van de economische vooruitgang op het eiland. In de loop der tijd zijn complete volkswijken gemarginaliseerd en verpauperd. De leefsituatie daar wordt gekarakteriseerd door sociale isolatie, problematische buurtrelaties, problematisch gezinsfunctioneren, hoge criminaliteit en drugsgebruik, structurele werkloosheid, slechte woningen en zeer lage inkomens.

De maatschappelijke tegenstellingen, grote armoede en immense rijkdom, vormen de voedingsbodem voor het ontstaan van de cultuur van de armoede. Deze kenmerkt zich door een streven naar bezit, sociale stijging en luxe- consumptie. De vereiste capaciteiten en mogelijkheden om deze aspiraties te realiseren zijn echter niet aanwezig. Vaak blijft het een droom. Kenmerkend voor deze levenshouding zijn tevens apathie en minderwaardigheidsgevoelens. Het

handelen is gericht op directe behoeftebevrediging en zonder enige toekomstplanning.

Curaçaose kansarmen hebben elkaar in deze situatie weinig te bieden. Zij individualiseren de maatschappelijke problemen. Zij hebben alle vertrouwen in zichzelf en in de hen omringende samenleving en instituties verloren. Zij hebben weinig of geen mogelijkheden voor informele vormen van participatie. Zij beschikken nauwelijks over eigen belangenorganisaties.

De opvoeding in de Antilliaanse en Arubaanse volksklasse pendelt tussen enerzijds verwennen en anderzijds het afstraffen van gedrag dat door verwennen juist wordt opgeroepen. Straffen gebeurt echter niet consequent en de straf staat meestal niet in verhouding tot de ernst van een vergrijp, maar lijkt eerder een ontlading van woede en angst van ouder: 'een behoorlijk pak slag...(..) met een riem of een stuk touw'

(Romer 1981:100, Hulst, 2003).

De harde opvoeding van Antilliaanse en Arubaanse ouders uit de volksklasse lichten toe met de metafoor van de DIVIDIVI, de boom die door permanente blootstelling aan de constante richting van de passaat geheel scheef groeit. De boodschap is dat je er niet vroeg en straf genoeg bij kunt zijn om te zorgen dat je kind zich in de gewenste richting ontwikkelt, want correctie later is niet meer mogelijk (Hulst, 2003).

In de opvoeding binnen de volksklasse van Antillianen en Arubanen is dus weinig sensitieve responsiviteit. Daar komt bij wat al doorschemerde, namelijk dat met kinderen nauwelijks wordt gepraat en doorgaans slechts in de gebiedende wijs. Vragen stellen wordt als lastig en brutaal ervaren, en bestraft. Dat belemmert de ontwikkeling van communicatieve eigenschappen. Kinderen 'leren niet luisteren, maar ook niet praten', aldus Romer (1981).

Vertrek naar Nederland biedt vanuit hun optiek kansen op verbetering. Maar met het vertrek naar Nederland vallen families en andere sociale verbanden weg. Bij aankomst in Nederland blijken veel Antillianen en Arubanen de weg niet te kunnen vinden. Het is gebleken dat veel Antilliaanse en Arubaanse volksklassen met een mentale bagage arriveren die bepaald niet gunstig is voor aansluiting, en dat zij daarom ondersteuning kunnen gebruiken.

Verder ontbreekt het hen vaak aan een voldoende zicht op scholingsmogelijkheden en de arbeidsmarkt. Ook worden regels die gelden voor het aanvragen van een woning of uitkering vaak niet goed begrepen. De Antillianen en Arubanen krijgen vaak te maken met een opeenstapeling van problemen met betrekking tot huisvesting, inkomen en schulden.

In veel gevallen bestaat er geen kennis over waarden en normen binnen de Nederlandse samenleving. Vaak heeft men er geen weet van welke instellingen er allemaal zijn en wat die kunnen betekenen voor de aanpak van de problematiek.

De organisatiegraad is laag. Er is geen georganiseerde bindende factor bijvoorbeeld via het geloof. Er zijn bijzonder weinig sociale of charismatische leiders. Hierdoor bestaan er weinig aangrijpingspunten voor actie.

Op dit moment spelen er drie aan elkaar gerelateerde zaken binnen de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap in Nederland. Ondanks hun

Nederlanderschap voelen velen zich door Nederland in de steek gelaten en ervaren zij dat, door bestempeling als allochtoon, hun Nederlandschap - en daarmee hun zijn - ontkend wordt. De Nederlandse Antillen en Aruba verschillen sociaal en cultureel nogal van het moederland. De komst naar Nederland veroorzaakt dan ook bij velen een *culture shock*. Daarnaast worstelt een groot aantal met hun identiteit: wie ben ik, wat betekent mijn (Nederlands) Antilliaan of Arubaan zijn eigenlijk in de praktijk waar ik te maken heb met discriminatie, moet ik mij aanpassen of ga ik terug?

Specifieke problemen met de doelgroep jonge Antillianen en Arubanen

Uit een onderzoek¹ van Radar advies naar specifieke problemen met de doelgroep Antiliaanse/Arubaanse jongeren komt het volgende beeld naar voren: Specifieke problemen met de doelgroep Antiliaanse/Arubaanse jongeren zijn onder meer:

- De vaders zijn vaak niet in beeld.
- Moeders blijken vooral bij jongens weinig gezag te hebben.
- De gemaakte afspraken met welzijninstellingen en andere organisaties worden niet altijd nagekomen.
- Als het gaat om jongeren met antecedenten dan gaat het meestal om zware gevallen (bijvoorbeeld beroving met geweld, etc.).
- De jongeren moeten zich ondanks hun uitzichtloze situatie toch naar buiten toe manifesteren door hun kleren, scooters of sieraden (waarvoor veel geld nodig is).
- Er is meestal sprake van problemen zoals detentieverleden, verslaving en taal en/of achterstand in scholing.
- Er worden door de jongeren soms niet realistische verwachtingen op nagehouden.
- Er is soms ook sprake van een mentaliteits- of motivatie probleem waarbij men er een aanleuning op na houdt.
- De harde kern is niet te bereiken en nauwelijks te beïnvloeden;
- Kenmerkend voor de gemeenschap is dat ze gebukt gaat onder gevoelens van eenzaamheid, schuld, verdriet, heimwee enzovoort. Er ook op die manier over denken is belangrijk omdat het anders alleen nog maar over overlast en criminaliteit gaat.
- Er is een forse groep die buiten beeld blijft. Deels gaat het om 'harde kern' jongeren en deels zijn het jongeren die niet geregistreerd staan bij de gemeente.
- De jongeren zijn door hun Nederlandse nationaliteit niet verplicht aan een inburgeringstraject deel te nemen.
- Er is sprake van een cultuurprobleem in de zin dat de jongeren vaak moeite hebben met gezag. Zeker van (semi) overheidsinstanties. Het kost dus nogal wat moeite om wantrouwen te overwinnen. Goede relaties zijn ook nogal persoonsgebonden.

¹ Plan van aanpak Antiliaanse/Arubaanse jongeren in Leeuwarden, Oktober 2004, Radar, Jessey Jacobus en Mahender Autar

- Een groot deel van de jongeren kampt met grote schulden; ongeveer 75%. Dit komt omdat ze in belangrijke mate rond het bestaansminimum leven. Neveneffect van deze problemen is dat het de deelname aan de samenleving in belangrijke mate belemmert.

Tot slot, de communicatie tussen gemeente en de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap verloopt moeizaam. Dat is echt een probleem. Dit verschijnsel komt overigens in heel wat gemeenten voor en is vaak moeilijk te doorbreken. Het heeft ook niet primair te maken met de inzet en capaciteiten van betrokken ambtenaren. Voor een deel hangt het samen met te hoog gespannen verwachtingen en voor een deel met de hiervoor beschreven problemen. Dit levert een situatie op waarbij van ambtenaren een onmogelijke spagaat wordt verwacht door zowel de eigen organisatie als de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap.

De jongeren

In het onderzoek werd de jongeren zelf gevraagd naar hun wensen en behoeften. Daaruit bleek dat droom en realiteit ver uit elkaar liggen. Over het algemeen gaven de jongeren aan dat ze allemaal een droom hebben. De ene wil graag een baan, de andere een eigen huis, een gezin, auto, etc. Met andere woorden, zij willen graag vooruit komen in het leven. Helaas hebben zij het gevoel dat zij vaak de kansen om hun dromen te realiseren niet krijgen. Dit heeft veelal te maken met de bestaande beeldvorming die nogal stigmatiserend werkt. Ze moeten niet alleen tegen allerlei achterstands- en/of gemarginaliseerde posities opboksen maar ook nog eens een keer tegen de 'samenleving'. Wat zij verlangen is dat zij met respect worden behandeld en gelijke kansen kunnen krijgen.

Situatie in Capelle aan den IJssel

Zoals reeds aangegeven zijn er ongeveer 1500 Antillianen in Capelle woonachtig.

Een slechte onderwijspositie op de Antillen, achterstand in taalbeheersing, slechte aansluiting vanuit hun opvoeding en sociale vorming, dragen ertoe bij dat Antilliaanse jongeren in Nederland het spoor bijster raken. Gedragmatig uit dit zich in een slechte (woon-werk)discipline, weinig sociale vaardigheden en onvoldoende impulsbeheersing.

Antilliaanse jongeren in Capelle zijn niet snel geneigd hulp te zoeken vanwege schaamte, de taalbarriere en wantrouwen in de hulpverlening. Door de verkokering en de bureaucratie van de hulpverlening werken de verschillende (hulpverlenings-) instanties nauwelijks samen. In Capelle gaat het voornamelijk om kansarme (onderklasse) jongeren die op relevante maatschappelijke terreinen als onderwijs, arbeid, inkomen en gezondheid, te kampen hebben met grote problemen. Mede hierdoor beschikken zij over onvoldoende vaardigheden om in hun dagelijkse leefomgeving te functioneren. De Capelse problematiek omtrent de Antilliaanse jongeren is vergelijkbaar met die in andere gemeenten.

'Un Bon Paso pa Futuro'

Vanwege de Capelse situatie is in 2002 een aantal partijen om de tafel gaan zitten om een project te ontwikkelen waarmee de problematiek te lijf kon worden gegaan. Het resultaat van die inspanningen is 'Un Bon Paso pa Futuro'.

1.2 Doelgroep

‘Un Bon Paso pa Futuro’ richt zich op Antilliaanse probleemjongeren in de leeftijd van 18 tot 25 jaar die woonachtig zijn in Capelle aan den IJssel.

Het project is bedoeld voor jongeren met financiële problemen, maar zeer grote schuldenproblematiek is een contra-indicatie. Het project staat open voor jongeren met beginnende contacten met justitie en politie, maar een crimineel verleden en structurele contacten met de politie zijn weer een contra-indicatie. Ook overmatig gebruik van softdrugs is een contra-indicatie.

1.3 Doel

Het doel van ‘Un Bon Paso pa Futuro’ is om nieuwe maatschappelijke perspectieven te creëren voor de deelnemende Antilliaanse jongeren op verschillende leefgebieden (waaronder huisvesting, werk, scholing en inburgering) en om vroegtijdige uitval te voorkomen.

1.4 Het project op hoofdlijnen

‘Un Bon Paso pa Futuro’ biedt huisvesting en begeleiding aan Antilliaanse jongeren die dat hard nodig hebben. Dat gaat als volgt in zijn werk:

1. Selectie deelnemers
De projectleider van ‘Un Bon Paso pa Futuro’ stelt vast of een jongere in aanmerking komt voor deelname aan het project
2. Trajectplan
De projectleider stelt in samenspraak met de jongere een trajectplan op voor inburgering, scholing en arbeidstoeleiding.
3. Huisvesting
Een basisvoorwaarde om een goede start te maken met een zelfstandig bestaan, is het hebben van huisvesting. Via dit project heeft de gemeente aan deze voorwaarde willen voldoen. Com.Wonen heeft 20 wooneenheden beschikbaar gesteld voor het project.
De jongeren kregen een woning aangeboden volgens het principe ‘voor wat hoort wat’. De jongeren moesten in ruil voor de woning of deelnemen aan onderwijs of in een traject zitten dat dient als toeleiding naar werk of reeds betaald werk verrichten.
4. Begeleiding
Antilliaanse en Arubaanse coaches werden ingezet om de jongeren te begeleiden gedurende de periode dat ze deelnamen aan het project. De begeleiding bestond uit één jaar intensief en gemiddeld een half jaar minder intensieve nazorg.

5. Traject op maat

De coach maakt samen met de jongere een traject op maat. Bij de uitvoering van het traject is gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen in Capelle aan den IJssel. In een traject wordt in ieder geval aandacht besteed aan huisvesting, inburgering en/of scholing en/of toeleiding naar werk en/of werk, toegesneden op de behoefte van de jongere.

6. Toezicht

De coach houdt intensief toezicht op het nakomen van afspraken op het gebied van scholing, werktoeleiding en inburgering. De afspraken die op het terrein van werk, scholing en inburgering met de jongeren worden gemaakt, maken deel uit van het wooncontract met de jongeren. Wanneer een jongere zich niet houdt aan de gemaakte afspraken, kan de jongere uit huis worden geplaatst en deelname aan het project worden ontzegd.

7. Uitstroom

Doel is dat een deelnemer aan het project 'het uiteindelijk zelf kan'. Als de deelnemer het met de coach afgesproken traject met succes afrondt en aangeeft zelfstandig op de nieuwe koers verder te kunnen, volgt uitstroom.

1.5 Fasering

Het project bestaat uit drie fasen:

1. De instroomfase
2. De begeleidingsfase
3. De uitstroomfase

1. De Instroomfase

De instroomfase liep van januari 2003 tot december 2005.

In de instroomfase staat de werving en selectie van de jongeren centraal. Essentieel onderdeel van deze fase zijn scherp geformuleerde selectiecriteria en de actieve rol van de Antilliaanse gemeenschap. Voor meer informatie zie hoofdstuk 4a.

2. De Begeleidingsfase

De begeleidingsfase liep van januari 2003 tot oktober 2006.

Deze fase van actief werken met de jongeren bestaat uit een aantal modules:

- Dagbesteding
- Budgetbegeleiding
- Speeddaten
- Activiteiten
- Inzet psycholoog

Voor meer informatie over deze fase zie hoofdstuk 4b.

3. De Uitstroomfase

De uitstroomfase liep van 2003 tot oktober 2006.

Deze fase van het project is gericht op de succesvolle uitstroom van jongeren. Belangrijke onderdelen van deze fase zijn de uitstroombsubsidie, urgentieverlening en de nazorg. In hoofdstuk 4 c vindt u meer informatie over deze fase.

2. Organisatie

2.1 Partners

De samenwerkingspartners in Capelle aan den IJssel binnen de uitvoering van dit project zijn: Regionaal Opleidingscentrum Zadkine (inburgering en scholing), Sociale Zaken van de gemeente Capelle aan den IJssel (werk en uitkering), Centrum voor Werk en Inkomen (werk) de Com.Wonen (voorheen Stichting Woningpartners), politie, Strategisch Antilliaans Arubaans Beraad, zelforganisatie VAAC en Stichting Jongerenwerk Capelle.

De SEV is als financier betrokken bij het project. De uitvoering van het project hebben de initiatiefnemers uitbesteed aan IDplein, een project- en adviesbureau op het gebied van wonen, werken, welzijn, veiligheid en ondernemen.

2.2 Organisatie

De verantwoordelijkheid voor 'Un Bon Paso Pa Futuro' was in handen van de Stuurgroep (2.a). De projectbegeleiding was in handen van een zorgvuldig samengestelde Begeleidingsgroep (2.b).

IDplein leverde de projectleider, Com.Wonen was verantwoordelijk voor het faciliteren van onder meer huisvesting.

De Stuurgroep

De stuurgroep bestond uit de gezamenlijke initiatiefnemers:

- Gemeente Capelle aan den IJssel
- Woningcorporatie Com.Wonen
- Strategisch Antilliaans
- Arubaans Beraad (SAAB)

De Begeleidingsgroep

In de eerste twee jaren hebben er in de begeleidingsgroep diverse wisselingen van personen plaatsgevonden. Het laatste projectjaar was de begeleidingsgroep als volgt samengesteld:

- Com.Wonen (voorheen Woningpartners) is gedurende het gehele project vertegenwoordigd geweest door Pasito Stroop.
- Strategisch Antilliaans Beraad: Lydia Doncher heeft deel uit gemaakt van de begeleidingsgroep en Clair Romeijn van de stuurgroep. Tijdens het project zijn zij van rol gewisseld. Andre Thomas heeft al in een vroeg stadium de begeleidingsgroep verlaten.
- Gemeente Capelle a/d IJssel, deelsector Welzijn en Educatie. Deze functie is gedurende het project voortdurend aan verandering onderhevig geweest. Klaas Stoel, Sandor Michielse vervulden een tijd deze functie. Het afgelopen jaar hebben wij heel prettig samengewerkt met Arnold Rietdijk, maar ook hij is vertrokken naar een functie elders. Zijn functie stond geruime tijd open en

is recent ingevuld door Marieke Megens. In de tussenperiode was Mahender Autar aangewezen als aanspreekpunt.

- Gemeente Capelle a/d IJssel, deelsector Ruimte: Nadat Marjolein van Kralingen vertrokken is naar het buitenland, is haar plaats in de begeleidingsgroep niet meer ingevuld.
- IDplein: Het projectmanagement is vertegenwoordigd door Leontine van Gelderen en Gerswin Bonevacia. Coaches Delilah Pourier en Suyien Jacob zijn versterkt door coach/stagiaire Farida Sloot. Pedagoge en psychologe Annemarie Hannik die aan het project is toegevoegd om de coaches extra ondersteuning te geven en de dagelijkse projectleiding van Leontine van Gelderen invulling heeft gegeven, is niet in de begeleidingsgroep aanwezig geweest.
- Odette van Brummen-Girigorie, psycholoog.

2.3 Samenwerking

Algemeen

Na een enthousiaste en voortvarende start in 2003 is de samenwerking tot en met het tweede jaar (medio 2005) goed geweest. In het derde en laatste jaar echter, zijn er de nodige problemen ontstaan tussen IDplein als uitvoerende organisatie en de verschillende partijen binnen de begeleidingsgroep. De bedoeling van de begeleidingsgroep was om in een positief samenwerkingsverband met de verschillende instanties dezelfde doelen na te streven. De praktijk heeft echter geleerd dat hoewel de doelen grotendeels overeenkwamen gedurende de loop van het project, men uiteenlopende meningen had over hoe men de doelen wilde behalen.

Het resulteerde in het feit dat de verschillende partijen langs elkaar heen gingen werken. Het was van te voren ook niet duidelijk of er overeenstemming was met betrekking tot de aanpak en/of uitvoering. Er bestond tijdens het verloop van het project onduidelijkheid over wie eindverantwoordelijk was voor de uitvoering.

Sociale Dienst

Aan het begin van dit projectjaar is binnen de Sociale Dienst besloten om alle jongeren uit het project 'Un Bon Paso pa Futuro' binnen hetzelfde team aan medewerkers te koppelen. Vanaf dit moment verliep de samenwerking een stuk sneller en intensiever dan daarvoor. Doordat deze medewerkers goed op de hoogte van het project waren, kon er met korte lijnen gewerkt worden. Voorschotten konden daardoor sneller verstrekt worden. Met de Sociale Dienst werden in maandelijks terugkerende gesprekken alle deelnemers met een uitkering besproken. Als jongeren niet verschenen op een afspraak, dan werd dit direct gemeld bij de coaches van IDplein. Ook als deelnemers om een andere reden afspraken niet nakwamen werd contact opgenomen met de coaches. Alvorens maatregelen te nemen, werd de coaches eerst gevraagd of er wellicht omstandigheden waren die van invloed waren. Door de open houding van het team van de sociale dienst, werd het mogelijk in probleemsituaties gezamenlijk naar oplossingen te zoeken. Dankzij deze manier van samenwerken kon een aantal malen voorkomen worden dat een deelnemer zijn uitkering kwijt raakte.

CWI

CWI geeft haar informatie rechtstreeks door aan de sociale dienst. Doordat de sociale dienst met ons relevante informatie terugkoppelde, was het niet nodig met CWI hier ook structurele afspraken over te maken. In een voorkomend geval is er wel geregeld contact geweest met het CWI over de voortgang van de jongere.

Gemeente Capelle a/d IJssel, afdeling Burgerzaken, unit urgentieverlening
Voor een vlotte afhandeling van de urgentieverlening in het kader van het SEV-project hebben we op 30 augustus 2005 duidelijke werkafspraken gemaakt: De uitstromers die voldoen aan de gestelde criteria conform het SEV-project worden door de projectmanager van IDplein naar Vas de Bruijn van de unit urgentieverlening door gemaild. (naam, adres, geboortedatum en aantal reacties op woningen). De uitstromers bellen vervolgens Vas de Bruijn op voor een afspraak voor het aanvragen van een urgentieverklaring. Op deze afspraak wordt het aanvraagformulier ingevuld en ondertekend en in ieder geval de jaaropgave, het huidige maandinkomen, het woonpasnummer en de identiteitskaart overlegd. Ook kan de aanvrager in dit gesprek opgeven voor welk regiodeel de urgentie moet worden afgegeven.

De urgentie geeft vanaf de datum van afgifte van de urgentieverklaring, drie maanden voorrang bij reactie op woningen met genoemde woningkenmerken in de stadsregio Rotterdam. Indien er na deze periode niet of onvoldoende gereageerd is of een woning geweigerd is, vervalt de urgentie. Als na drie maanden blijkt dat na voldoende reacties nog geen woning gevonden is, wordt er eenmaal een passend aanbod in het voorkeursregio-deel door een verhuurder gedaan. Als deze woning geweigerd wordt, vervalt de urgentieverklaring.

De afspraak was dat na positieve toetsing aan wet- en regelgeving de urgentieverklaring binnen 3 weken zou worden afgegeven, in de praktijk was dit vaak zelfs al binnen een week rond. Dankzij deze snelle werkwijze en de urgentieverklaringen die daarbij werden afgegeven, hebben een groot aantal jongeren bij uitstroom uit het project passende huisvesting kunnen aanvaarden.

Maljuna Frato, voorheen Ruman Grandi

Maljuna Frato is een afdeling van het RIAGG die gespecialiseerd is in het begeleiden van allochtone jongeren van 16 tot en met 25 jaar met een grote diversiteit in culturele achtergrond. Indien jongeren psychische problemen hebben dan kunnen ze door hun huisarts naar Maljuna Frato worden doorverwezen. De hulpverlening is gebaseerd op een GGZ-behandelplan en gericht op het stabiliseren en resocialiseren van de jongeren. Ze worden psychisch begeleid, ze krijgen inzicht in hun ziektebeeld en leren hiermee omgaan in hun dagelijkse leven.

Maljuna Frato is destijds gestart als Ruman Grandi, dat specifiek gericht was op de begeleiding van Antilliaanse jongeren. Hoewel zij nu ook niet-Antilliaanse jongeren helpen, hebben zij nog steeds een grote deskundigheid op het gebied van de Antilliaanse jongeren. Vier jongeren uit het project 'Un Bon Paso pa Futuro' konden naar een Antilliaanse psycholoog van Maljuna Frato worden doorverwezen. Maljuna Frato tracht de instroom zo laagdrempelig mogelijk te

laten verlopen. Dit bood de coaches niet alleen de mogelijkheid om de jongeren te kunnen doorverwijzen, maar Maljuna Frato bood ook de ruimte om mee te gaan naar intakegesprekken. Eenmaal in begeleiding, werd er door de psycholoog teruggekoppeld naar de coaches.

Met deze psycholoog is ook besproken of hij een adviserende rol in het project 'Un Bon Paso pa Futuro' zou kunnen vervullen, bijvoorbeeld door wekelijks bij het cliëntenoverleg aanwezig te zijn. Er is uiteindelijk besloten tot inzet van een andere psycholoog.

Politie

Er is gedurende het traject een goede verstandhouding geweest met de politie. Zij waren op de hoogte van het bestaan van het project en adviseerden ten aanzien van de instroom. Bij de wijkagent kon informatie en advies worden ingewonnen.

Eenmaal is het voorgekomen dat wij bij een explosieve situatie een beroep op de politie hebben gedaan om stand-by te staan. Zij stonden binnen zeer korte tijd voor de deur, klaar om in te grijpen. Gelukkig bleek de coach zelf in staat om de betreffende deelnemer tot kalmte te manen en was politie-interventie niet nodig.

ROC Albeda/Zadkine

Bij de jongeren die een opleiding volgden, hebben de coaches contact gelegd met de mentoren van het scholingsinstituut. Met hen werden afspraken gemaakt om de voortgang te kunnen bewaken. De mentoren werd verzocht contact op te nemen als er iets speelde bij de jongere, ook namen de coaches het initiatief om zelf periodiek te informeren. Daarnaast is er contact geweest met de ROC's om met de jongeren te komen tot een passende opleidingskeuze.

Schuldeisers

Bijna alle deelnemers hadden of hebben schulden. Door te onderhandelen met schuldeisers hebben de coaches voor hen afbetalingsregelingen kunnen treffen, waardoor beslaglegging of uitzetting kon worden voorkomen. Bij twee jongeren waren de schulden dusdanig hoog dat zij zijn toe geleid naar schuldhulpverlening om een schuldsaneringstraject in gang te zetten. Doordat er voor de schuldhulpverlening een wachtlijst van minimaal een half jaar geldt, voelden de coaches zich genoodzaakt urgente schulden op te pakken en te bewaken. Uiteindelijk bleek de schuldhulpverlening dusdanig drempelig dat beide jongeren het traject niet zijn ingegaan. De ontoegankelijkheid van de schuldhulpverlening heeft een extra belasting veroorzaakt op de toch al beperkte uren van de coaches.

3. Resultaten

Het doel van 'Un Bon Paso pa Futuro' is het creëren van nieuwe maatschappelijke perspectieven voor de deelnemende jongeren op verschillende leefgebieden en om vroegtijdige uitval te voorkomen.

In hoeverre deze doelstelling behaald is hebben we gemeten aan de hand van een drietal parameters:

- Uitstroom (3a)
- Dagbesteding (3b)

Daarnaast hebben we de deelnemende jongeren zelf, de kern van 'Un Bon Paso pa Futuro', gevraagd naar hun bevindingen (3c). In 3d vatten we de resultaten nog een kort voor u samen.

3.1 Uitstroom

In totaal zijn er in de afgelopen 3 jaar 30 jongeren ingestroomd, waarvan er inmiddels 20 zijn uitgestroomd. Van de jongeren die uitstroomden, was de uitstroom bij 15 (overwegend) positief, bij 5 negatief. Voor één jongen die dit jaar negatief uitstroomde, was dit een dusdanige eyeopener dat hij alsnog in staat bleek zijn gedrag te veranderen. Hij heeft vervolgens succesvol een nazorgtraject doorlopen.

Onder positieve uitstroom wordt verstaan dat de jongere (een groot deel van) zijn gestelde leerdoelen heeft kunnen verwezenlijken en dat hij voldoende basis en perspectief heeft om de volgende stap naar zelfstandigheid te kunnen zetten. Een slagingspercentage van 50% voor deze moeilijke doelgroep is dan ook aanzienlijk hoger dan verwacht.

3.2 Dagbesteding

Het verkrijgen van een passende opleiding of werkplek levert een belangrijke bijdrage aan het toekomstperspectief voor de deelnemers. De jongeren zijn ondersteund bij het maken van een keuze voor een opleiding of zijn begeleid bij het zoeken naar werk.

Onderstaand per jaar een specificatie:

2003

Nadere informatie jongeren:

Zwervend / logerend :	1
Maatschappelijk opvang:	0
Inwonend bij familie:	2
Zelfstandig inwonend:	0
Op Antillen / Aruba:	0
Anders	0

<i>Coaching / Mentoraat:</i>	
Coaches	1
Coach AA afkomst	2
Mentoren (vrijwillig)	1

2004

<i>Nadere informatie jongeren:</i>	
Zwervend / logerend :	1
Maatschappelijk opvang:	1
Inwonend bij familie:	8
Zelfstandig inwonend:	4
Op Antillen / Aruba:	1
Anders	0

<i>Coaching/ Mentoraat:</i>	
Coaches	1
Coach AA afkomst	2
Mentoren (vrijwillig)	1

Aantal jongeren in de woningen

Dagbestedingen: een aantal deelnemers is aan het werk, een aantal gaat naar school, daarnaast zijn er deelnemers met een andere dagbesteding.

- 4 school
- 3 school + bijbaantje
- 2 werk
- 1 inburgeringcursus
- 4 geen dagbesteding
- 1 vrijwilligerswerk

2005

<i>Nadere informatie jongeren:</i>	
Zwervend / logerend:	1
Maatschappelijk opvang:	1
Inwonend bij familie:	4
Zelfstandig inwonend:	4
Op Antillen / Aruba:	1
Anders	0

2006

De gegevens met betrekking tot dagbesteding van de projectdeelnemers per juni 2006 zijn als volgt verdeeld:

School:	2
School en bijbaan:	5
Werk i.c.m. BBL:	1
Workfirst-project SDW:	1
Geen dagbesteding:	1

De gegevens met betrekking tot dagbesteding van de uitgestroomde jongeren per juni 2006 zijn als volgt verdeeld:

- School 3
- School en bijbaan 1
- Werk 3
- Workfirst-project SDW 1
- Geen dagbesteding 0
- Onbekend 2

Per juni 2006 is er slechts één jongere die geen perspectiefbiedende dagbesteding heeft. In 2005 waren dat er drie, in 2004 zes. Ook de al uitgestroomde jongeren hebben, voor zover bekend, nog steeds een zinvolle dagbesteding.

3.3 De jongeren aan het woord

Voor de afsluiting van het traject hebben de coaches met elke jongere in kaart gebracht wat zij de afgelopen periode in het project hadden bereikt en waar zij voor de komende periode nog ondersteuning bij konden gebruiken. Voor elke jongere is daarop een gericht stappenplan opgezet. Waar mogelijk zijn jongeren begeleid bij uitstroom.

De jongeren is gevraagd hoe zij de begeleiding hebben ervaren. Hun ervaringen waren positief. Ze omschrijven allemaal de begeleiding als passend bij hun situatie en hebben behaalde doelen benoemd die dit bevestigen. De behaalde doelen zijn als volgt;

- De jongere heeft huisvesting gevonden
- De jongere heeft passend onderwijs gevonden
- De jongere heeft inkomen verkregen
- De jongere heeft huishoudelijke taken leren uitvoeren zoals leren koken
- De jongere heeft leren budgetteren
- De jongere heeft geleerd om afspraken na te komen.

3.4 Samengevat

De resultaten op het gebied van uitstroom, dagbesteding en vroegtijdige uitval laten ons zien dat 'Un Bon Paso pa Futuro' er met een onorthodoxe en uiterst innovatieve methode in is geslaagd een daadwerkelijk verschil te maken voor een groot deel van de deelnemende jongeren.

50% van hen is op een positieve manier uitgestroomd. Een tiental jongeren was per juni 2006 nog actief in het project. Van hen zal naar verwachting een aanzienlijk deel positief uitstromen. Succesvolle resultaten dus op het persoonlijke vlak.

Daarnaast is er een duidelijk voelbaar, maar niet meetbaar, effect te benoemen in de Antilliaanse gemeenschap in Capelle. Door de actieve rol die van de

gemeenschap gevraagd werd in 'Un Bon Paso pa Futuro' is er sprake van een meer betrokken houding. Volwassenen en jongeren zijn zich door de (in)directe betrokkenheid bij het project gaan realiseren dat het tot de mogelijkheden behoort een nieuw en eigen toekomstperspectief te creëren voor de Antilliaanse jongeren in Capelle.

Tot slot, de afgelopen projectjaren zagen we ieder jaar weer de aantallen aanmeldingen van potentiële deelnemers toenemen. Dat sterkt ons in de gedachte dat de Antilliaanse gemeenschap zich achter de doelstelling van 'Un Bon Paso pa Futuro' schaart en vertrouwen heeft in de methode.

4. Evaluatie

4.1 Algemeen

Gedurende de projectperiode van drie jaar hebben we de nodige lessen geleerd in de uitvoering van 'Un Bon Paso pa Futuro'. Onderstaand hebben we onze successen, missers en geleerde lessen weergegeven. Dat doen we per trajectfase (4b, 4c en 4d) en tot slot besteden we de nodige aandacht aan personele inzet (4e). Dat laatste omdat personele inzet een van de kritieke succesfactoren is gebleken van het project.

De in dit hoofdstuk vermeldde lessen hebben tot doel om een vervolg op 'Un Bon Paso pa Futuro' te vergemakkelijken. Door gebruik te maken van de kennis en ervaringen die we hebben opgedaan in de afgelopen drie jaar denken wij een vervolgproject nog succesvoller in te kunnen richten.

4.2 De Instroomfase

Selectiecriteria

Om zoveel mogelijk goede doorverwijzingen te krijgen, zijn bij aanvang van het project een aantal criteria opgesteld die de ketenpartners kunnen gebruiken om na te gaan of de jongere die bij hen in beeld is, mogelijk in aanmerking komt voor een plaats in het project 'Un Bon Paso pa Futuro'. De afwijzingscriteria zijn opgesteld, omdat deelname aan het project alleen zinvol is indien er binnen twee jaar een positief resultaat te bereiken valt, en deelname van een bepaalde jongere geen risico's oplevert voor de slaagkans van andere deelnemers.

In de checklist doorverwijzing staat vermeld: "Als een jongere aan bovenstaande criteria voldoet, is dat nog geen garantie dat de jongere ook daadwerkelijk geplaatst wordt. Dat zal beoordeeld worden na een uitgebreide intake waarna een inschatting gemaakt wordt of het traject aansluit op de problematiek van de jongere."

In de uitgebreide intake die de coaches met de jongeren hielden, was het peilen van de potentie en motivatie het uitgangspunt. De potentie om binnen 2 jaar te groeien naar zelfstandig functioneren en de motivatie om daaraan te werken. Dit betekent dat een jongere bereid is om zich te houden aan de huisregels en open staat voor de begeleiding die onlosmakelijk met het project verbonden is. Voor de coaches wogen deze criteria zwaarder dan de algemene criteria die waren opgesteld voor de doorverwijzers.

Het project is bedoeld voor jongeren met financiële problemen, maar zeer grote schuldenproblematiek is een contra-indicatie. Het project staat open voor jongeren met beginnende contacten met justitie en politie, maar een crimineel verleden en structurele contacten met de politie zijn weer een contra-indicatie. Ook overmatig gebruik van softdrugs is een contra-indicatie.

Bepalen waar de grens ligt is vaak lastig. Wanneer zijn financiële problemen te problematisch voor deelname? Wanneer heeft een jongere teveel binding met criminaliteit of gebruikt teveel softdrugs? Dit was extra lastig omdat de jongeren die voor het project werden aangemeld over het algemeen een veel zwaardere problematiek kenden dan van te voren was geschat. Slechts een enkeling voldeed volledig aan de criteria. Het gros balanceerde op de grens van de contra-criteria. De interpretatie van de selectiecriteria hebben regelmatig geleid tot de discussie of een jongere wel of niet in het project moest worden opgenomen.

Een voorbeeld is van een meisje dat veel schulden had, veel blowde en in het verleden betrokken was geweest bij het criminele circuit. Zij meldde zich bij het project omdat zij dolgraag haar leven wilde veranderen, maar niet goed wist hoe dat te bereiken. De coaches stelden als voorwaarde voor instroom dat zij bij het RIAGG (Maljuna Frato) in begeleiding zou gaan om haar overmatig gebruik van softdrugs terug te brengen. Zij ging hiermee akkoord. De selectiecommissie wilde echter niet akkoord gaan omdat zij niet voldeed aan de instroomcriteria. Na veel gesteggel is het meisje toch ingestroomd. Haar motivatie en enorme inzet bleken zo goed dat zij er in is geslaagd weer grip op haar leven te krijgen. Door de begeleiding van het RIAGG is haar blowgedrag sterk gereduceerd.

Rol Antilliaanse gemeenschap

De betrokkenheid van de Antilliaanse gemeenschap bij het project was een belangrijke randvoorwaarde. Doordat zij de kansen en problemen bij de Antilliaanse jongeren als geen ander kennen, is het goed als zij een rol spelen in het vormgeven van een dergelijk project. Om ook tijdens de uitvoering van het project van de aanwezige expertise binnen de Antilliaanse gemeenschap gebruik te kunnen maken, maakte SAAB deel uit van de begeleidingsgroep en was een aantal Antilliaanse sleutelfiguren betrokken bij aanmelding en selectie. De medewerker van Com.Wonen is Antilliaans, de psychologe die aan het project is toegevoegd alsmede de coaches en stagiaires van IDplein.

Als positief punt kan genoemd worden dat door de betrokkenheid van de Antilliaanse gemeenschap we veel aanmeldingen voor het project hebben gehad. Nadelig was echter dat de Antilliaanse contactpersonen erg onder druk stonden van de Antilliaanse gemeenschap. Zo kwamen er jongeren via de contactpersonen bij ons terecht omdat zij waren aangemeld door degene bij wie zij in huis woonden (vaak een ouder of familielid). Deze persoon vond dan dat het hoog tijd werd dat de jongere zelfstandig ging wonen, maar de jongere zelf had die drang niet. Deze onderdakverleners verwachtten dan van de Antilliaanse contactpersonen dat zij opname in het project voor hen zouden regelen. Om dat te bereiken, werd de situatie vaak problematischer voorgesteld dan die daadwerkelijk was. Vervolgens drongen de contactpersonen bij de coaches er weer op aan dat de jongere zo snel mogelijk in het project werd opgenomen. De coaches voelden zich hierdoor erg onder druk staan om de jongeren in het project op te nemen.

Zo is het regelmatig voorgekomen dat de coaches hierdoor bij de intake te maken kregen met jongeren die een zeer onvolledig beeld hadden van het

project. Gesloten jongeren, die elke motivatie misten om hun situatie aan te pakken. Doordat hun interne motivatie nihil was, was het zeer moeilijk om in de begeleiding grip op hen te krijgen. Dit werd nog eens versterkt doordat deze jongeren zich gesteund voelden in de wetenschap een belangrijk Antilliaans contactpersoon achter zich te hebben. Het heeft veel extra inzet van begeleidingsuren gekost voordat bij deze jongeren het besef kwam dat zij begeleiding nodig hadden.

De dubbele rol van de Antilliaanse contactpersonen (enerzijds een objectieve deelnemer van de begeleidingsgroep moeten zijn en anderzijds een belangrijke sleutelfiguur zijn binnen de Antilliaanse gemeenschap en die positie willen behouden) heeft vaker in het project voor moeilijke situaties gezorgd. Het is een aantal malen voorgekomen dat de Antilliaanse contactpersonen over informatie beschikten die zij niet wilden delen met de begeleidingsgroep omdat zij bang waren dat als deze informatie naar buiten kwam, dit direct naar hen toeleidbaar was.

Bij een deelnemer die uit het project werd verwijderd, werd door de moeder van de jongere een beroep gedaan op de Antilliaanse contactpersonen om te bemiddelen. Voor hen bleek het heel moeilijk om zowel in het belang van de moeder/jongere als in het belang van het project te kunnen manoeuvreren.

4.3 De Begeleidingsfase

Begeleiding coaches

Ook de inzet van Antilliaanse coaches bleek zowel voordelen als nadelen te hebben. Evident is het voordeel dat de inzet van Antilliaanse coaches het voor de jongeren mogelijk maakt met hun coach Papiamento te spreken; door in hun eigen taal te spreken, kunnen de jongeren zich vaak beter uiten en ontstaan minder snel communicatiestoornissen.

Aanvankelijk dachten wij dat onze Antilliaanse coaches zelf als positief voorbeeld voor de jongeren zouden dienen: alle coaches hebben zelf de stap naar Nederland gemaakt, het moeilijk gehad om hier hun weg te vinden, maar zijn daarin wel succesvol. Voor een deel bleek dat ook zo te werken en werd advies sneller geaccepteerd van een Antilliaanse coach. Daar staat tegenover dat de jongeren er klakkeloos van uit gingen dat dit succes wel mogelijk moest zijn gemaakt door externe factoren als rijke ouders. Net als dat zij hun eigen slagen of falen ook constant toeschrijven aan externe factoren. Veel jongeren zitten zo vast in hun slachtofferrol dat zij er van overtuigd zijn dat de Nederlandse samenleving niet op hun zit te wachten. Een Nederlandse coach die zijn of haar best doet om de jongeren te helpen, zou dit beeld wellicht bij kunnen stellen. Een team met zowel coaches van Antilliaanse als Nederlandse afkomst biedt waarschijnlijk de meeste voordelen.

Dagbesteding

De Gemeente Capelle aan den IJssel geeft met haar sporenbeleid een duidelijke en strakke invulling aan het “Workfirst”-principe. Bij jongeren die een aanvraag indienen voor een uitkering, loopt parallel aan hun inschrijving bij het CWI de inschrijving voor de Service Dienst Werk (SDW). Hierdoor hoefden de coaches minder tijd te spenderen aan sollicitatiebegeleiding.

Als middel om jongeren discipline en arbeidsritme bij te brengen, is de “Workfirst”-methode zoals de gemeente die hanteert een prima middel. Jammer is dat door het beperkte aanbod aan werkplekken er weinig rekening gehouden kan worden met individuele wensen. Voor een aantal jongeren was het vooruitzicht om voor de SDW te moeten werken zo verschrikkelijk, dat zij de keuze maakten om weer te gaan studeren.

De coaches hebben er veel tijd ingestoken om te zorgen dat de jongeren terecht kwamen op een opleiding die aansloot op hun wensen, capaciteiten en vaardigheden. Het begeleiden naar school was vaak een langdurig en moeizaam traject: een jongere was te laat aangemeld, een ander bleek te oud om nog in te stromen op niveau 1. De meesten hadden geen duidelijke motivatie of beroepswens.

Voor een aantal jongeren was de keuze om weer naar school te gaan ingegeven doordat dit de snelste manier was om een inkomen te verwerven. Deelname aan het project betekenden immers dat inkomen en dagbesteding vereist waren. Aangezien zij op korte termijn geen zicht op werk hadden en instroom in de SDW wilden voorkomen, was het volgen van een opleiding een voor de hand liggende keuze.

Budgetbegeleiding

Bij de deelnemers is zwaar ingezet op budgetbegeleiding. De jongeren hadden elke maand een vaste afspraak met hun begeleider waarin hun betalingen werden gedaan en een budget werd opgesteld om mee rond te kunnen komen. De afspraakmomenten waren gekoppeld aan de datum waarop de jongere zijn inkomen gestort kreeg, bijvoorbeeld studiefinanciering of uitkering. Soms kwamen jongeren ook tussendoor omdat zij tussentijds betalingen wilden doen.

In het budget waren betalingen opgenomen voor huur, verzekeringen, schoolgeld, vervoer, boodschappen, telefoon en schulden. Aan de hand daarvan werd bepaald wat de jongeren overhielden voor kleding en andere uitgaven. Na verloop van tijd werd de jongere langzaam losgelaten en kreeg de begeleiding steeds meer een controlerende rol.

Speeddaten

Het is belangrijk om de jongeren regelmatig te spreken. Een aantal van hen vragen veel aandacht, maar als je een jongere niet hoort, dan kan je zeker niet vertrouwen op “geen bericht, goed bericht”. Juist als het niet goed gaat, hebben een aantal jongeren de neiging om uit het oog van de coaches te verdwijnen. Het is dus belangrijk om de deelnemers regelmatig te spreken. Gezien het beperkte aantal uren dat inzetbaar was en alle andere zaken die zich gedurende een werkweek aandienen, was het zeker niet gemakkelijk om hier een goede modus in te vinden.

In 2006 zijn de coaches gestart met “speeddaten”, wat een eenvoudige maar slimme constructie bleek om de voortgang van de jongeren te kunnen bewaken. Het “speeddaten” houdt in dat de coaches elke week met alle jongeren achter elkaar korte afspraken van een kwartier lang plannen. In dit kwartier wordt besproken hoe het met de jongere gaat. Gaat alles goed, dan volstaat een kwartier. Geeft dit gesprek echter aanleiding tot een uitgebreider gesprek, dan wordt dit gepland.

Activiteiten

Om de jongeren te belonen voor hun positieve inzet en hun harde werken, heeft de Gemeente Capelle aan den IJssel een budget beschikbaar gesteld om in de vakantieperiode een uitje met de jongeren te organiseren. Hierdoor kon IDplein met de jongeren genieten van een 3-daags verblijf in de luxe all-in hotel Preston Palace. Dit hotel bood naast onbeperkt eten en drinken de mogelijkheid tot activiteiten als bowlen, poolen, spelletjes, zwemmen in het tropische zwembad, het bezoeken van diverse barretjes en feestavonden. De coaches vulde het programma aan met een educatieve voorlichting met als thema seksualiteit, waarin de jongeren werden geïnformeerd over het belang van vrijwillig en veilig vrijen en de risico's van SOA's. De jongeren hebben enorm genoten van deze dagen.

Om het groepsgevoel bij de jongeren te blijven stimuleren en om naast alle serieuze begeleidingszaken ook minder beladen momenten met elkaar te kunnen delen, hebben de coaches na het succesvolle uitje besloten om regelmatig op de donderdag een activiteitenavond te organiseren. Elke donderdag stond in het teken van een ander thema; zo is er een filmavond en een spelletjesavond georganiseerd.

Het is jammer dat er geen structureel budget was voor activiteiten. Bij de evaluatie bleek dit wel degelijk bij de jongeren in een behoefte te voorzien. Zo gaven zij aan dat de gezamenlijke activiteiten hen de mogelijkheid had geboden om elkaar beter te leren kennen en dat dit hun saamhorigheid versterkte. Bijkomend voordeel was dat nu zij elkaar beter kenden, zij elkaar op zaken ook mochten aanspreken, waardoor sociale controle ontstond.

Inzet psycholoog

Halverwege 2005 heeft Com.Wonen een psychologe ingehuurd om van alle jongeren een profiel op te stellen met daaraan gekoppelde aandachtspunten voor de begeleiding. Hiervoor is extra financiering aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland.

De psychologe werd ingehuurd door Com.Wonen en koppelde dan ook terug aan haar opdrachtgever. De informatie die uit de gesprekken die zij met de jongeren voerde naar voren kwam, werd niet stelselmatig met de coaches gedeeld. De psychologe gaf in deze aan dat zij bang was haar vertrouwenspositie ten opzichte van de jongeren te verliezen.

Het gevolg van deze werkwijze was dat adviezen die zij de jongeren bood soms strijdig waren met de oplossingen waar de coaches met de jongeren naar toe werkten.

4.4 De Uitstroomfase

Uitstroomsubsidie

In het project 'Un Bon Paso pa Futuro' hebben de jongeren een eigen kamer en delen zij met huisgenoten woonkamer, badkamer, toilet en keuken. De woningen zijn bij aanvang van het project door Com.Wonen gestoffeerd opgeleverd. In de beginperiode bleek een aantal jongeren de woning niet te betrekken omdat zij niet in staat waren de woning in te richten. De gemeenschappelijke ruimtes hebben wij toen in kunnen richten met subsidie vanuit het project Support². Met dit geld zijn voor elke woning zaken als een wasmachine, koelkast, televisie, gasfornuis, keukengerei en meubels voor de woonkamer aangeschaft.

Een aantal jongeren heeft destijds vervolgens van de sociale dienst bijzondere bijstand (in de vorm van een lening) gekregen om hun eigen kamer te kunnen voorzien van minimale zaken als een bed en kast. Dit betekent echter wel dat zij geen tweede keer in aanmerking komen voor bijzondere bijstand, ongeacht de hoogte van hun lening destijds en of zij hun lening al hebben afbetaald. De jongeren bleken over het algemeen veel schulden te hebben opgebouwd. In de begeleiding is hier veel aandacht aan besteed: er zijn afbetalingsregelingen getroffen en een aantal jongeren is aangemeld voor schuldhulpverlening.

In de loop van het traject vertoonden deze deelnemers ten aanzien van hun financiën meer verantwoordelijkheidsgevoel en hebben zij volledig meegewerkt om hun schulden zo snel mogelijk te kunnen aflossen. Dit heeft echter wel als consequentie dat zij maar een zeer klein budget overhielden om van te kunnen leven. Immers van hun toch al klein inkomen ging een substantieel deel naar aflossingen. Sparen voor uitstroom was voor hen op dat moment dan ook geen haalbare optie.

Daarom heeft IDplein de stuurgroep gevraagd om zich in te spannen om middelen te genereren waarmee de jongeren een nieuw te betrekken woning konden stofferen (vloerbedekking, behang, verven) en voorzien van meubels en witgoed. De Gemeente Capelle van den IJssel heeft dit verzoek gehonoreerd met een eenmalig bedrag van € 1.500,- per jongere die ging uitstromen ten behoeve van inrichting van de woonruimte. Dit was mogelijk dankzij de inzet van de Support middelen.

De deelnemers die met behulp van deze subsidie zijn uitgestroomd, hebben keihard gewerkt om te komen waar ze nu zijn, de uitstroomsubsidie was voor hen een mooi blijk van waardering voor hun succes. De coaches hebben de jongeren begeleid bij het besteden van de uitstroomsubsidie, zodat een ieder nu beschikt over de meest essentiële benodigdheden. Voor de coaches bracht de wetenschap dat de jongeren niet opnieuw schulden hoefden aan te gaan om hun nieuwe woonruimte in te richten, een enorme geruststelling.

² Activiteit voor allochtonen jongeren . Middelen van Min van Justitie (CRIEM)

De uitstroomsubsidie was eenmalig en alleen voor de groep jongeren die op dat moment klaar was om uit te stromen. Met jongeren die later in het project zijn ingestroomd, konden wij in een eerder stadium in de budgetbegeleiding ruimte opnemen in het budget om te sparen voor uitstroom.

Urgentieverlening

Ook het verkrijgen van een urgentieverklaring werd gezien als een beloning voor het goede functioneren. Voor deelnemers die nog niet klaar waren voor uitstroom vormde het succesvol uitstromen van hun collega-deelnemers een enorme stimulans om de ingeslagen weg te volharden.

Nazorg

Jongeren die uitstromen, kunnen gebruik maken van nazorg. Het is per individu zeer verschillend hoe en in welke mate ze hier gebruik van maken. Een enkeling laat na uitstroom niets meer van zich horen. Sommigen kiezen voor een geleidelijke afbouw, soms wel uitgesmeerd over een periode die langer dan een half jaar bestrijkt. In de meeste gevallen nemen de jongeren weer contact op met de coaches op het moment dat zij met vragen of problemen zitten en daar advies of hulp bij willen.

4.5 Personele inzet

De coaches konden, door een tekort aan uren³, niet altijd voldoen aan de begeleidingseisen en dit had effect op zowel de jongeren als de begeleiders. Het effect zag men voornamelijk terug in de werkzaamheden.

Begeleidingsgesprekken gingen noodgedwongen voornamelijk over regelzaken zoals het nakomen van aflossingsregelingen, op tijd nakomen van afspraken en meegaan naar afspraken met instanties zoals de Sociale Zaken en CWI (Centrum voor Werk en Inkomen).

Van de coaches werd verwacht dat zij 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar waren voor de deelnemers. Hierdoor werden zij ook op hun vrije avonden, dagen en weekenden regelmatig door de jongeren gebeld. Zowel de medewerkers als de jongeren hebben dit aspect overigens overwegend als positief ervaren. De reden hiervoor was dat de jongeren bij calamiteiten een vertrouwd persoon konden raadplegen. Voor de medewerkers was dit aspect positief omdat men vaak op de hoogte werd gesteld van calamiteiten en hierdoor kon men adequaat reageren in bepaalde situaties. Bij calamiteiten valt bijvoorbeeld te denken aan een ruzie tussen twee bewoners of brand in de keuken. Een negatief aspect op dit punt was het feit dat dit een zware wissel op de coaches heeft getrokken, omdat zij het gevoel hadden continu aan het werk te zijn en dit het voor hen heel moeilijk maakte om afstand van het werk te

³ In de begroting is uitgegaan van een jaarlijkse inzet van 1600 coachingsuren, een stagiaire ter ondersteuning van de coaches en projectmanagement dat in de drie jaar qua uren zou worden teruggebracht. De jaarrapportage 2004 – 2005 laat zowel op coaching als op projectmanagement een forse overschrijding zien. Ook het in 2005 - 2006 is de personele inzet vanuit IDplein aanzienlijk groter geweest dan begroot.

kunnen nemen. Net als in voorgaande jaren is in het laatste projectjaar, ter ondersteuning van de coaches, een stagiaire ingezet.

5. Toekomst

5.1 Inleiding

De stuurgroep heeft besloten dat het contract met IDplein niet wordt verlengd vanaf 1 september 2006. De gemeente Capelle aan den IJssel is momenteel bezig met de aanvraag van een (groter en meer algemeen) woonbegeleidingsproject per 1 januari 2007, waarin een aantal van de huidige jongeren opgenomen zouden kunnen worden.

In de tussenliggende periode neemt Com.Wonen het project over tot en met december 2006 met als doel dat het huidige begeleidingsproject (per juni 2006 nemen nog 10 jongeren actief deel aan het project) vanaf januari 2007 overgaat in het nieuwe project.

Afdeling Vastgoed van Com.Wonen is in overleg met de gemeente voor een locatie voor het nieuwe begeleid wonen project. Dit nieuwe woonbegeleidingproject zal bedoeld zijn voor een bredere doelgroep (niet alleen voor Antillianen zoals bij het SEV- project).

Op basis van onze ervaringen (zie hoofdstuk 4 evaluatie) hebben we een aantal aanpassingen doorgevoerd in de opzet van het project. Dit om met het vervolg op 'Un Bon Paso pa Futuro' nog betere resultaten te kunnen behalen. Onderstaand geven wij u alvast in hoofdlijnen de vorm aan van het vervolgproject. We gaan daarbij in op:

- De instroom (5b)
- Contractueel vastleggen (5c)
- Personeel (5d)
- Intensiteit van gesprekken of contactmomenten (5e)
- Verloop procedure Uitstroom (5f)

5.2 Instroom

- Intakegesprekken blijven gehandhaafd voordat de jongeren het project instromen.
- De jongeren dienen bij het ondertekenen van het contract direct de eerste maandelijkse huur te betalen. Indien het niet mogelijk is, is het ook mogelijk dat de gemeente (Soza) schriftelijk garant staat voor de desbetreffende jongere.
- Naleving procedure instroom dient strenger te worden.
- Het maximale aantal jongeren, dat aan het project mogen deelnemen blijft 20. Er zal gestreefd worden om dit aantal óók te bereiken.
- Leeftijdgrens blijft tussen 18 en 25 jaar oud.

5.3 Contractueel vastleggen

- De jongeren dienen bij het tekenen van het contract schriftelijk te bewijzen dat ze inkomsten hebben door een kopie van hun laatste bankafschrift te leveren (bewijs dat ze studiefinanciering hebben, bijbaantje of uitkering ontvangen).
- Tijdens de intakegesprekken krijgen de jongeren een folder mee met de huisregels (bij overtreding volgen sancties en in het ergste geval volgt uitzetting) en bij het ondertekenen van het contract gaan ze hiermee akkoord.

5.4 Personeel

- Twee ervaren coaches voor 20 uur per week.
- Sociaal cultureel werker belast met Antilliaanse jongeren voor 20 uur.
- Psycholoog blijft gehandhaafd.
- Wijkbeheerder (huismeester) blijft gehandhaafd en is de eerste contactpersoon buiten kantooruren en voor toezicht.
- Ruimte voor een stagiaire om licht administratief werk te doen. Telefoon oppakken en administratie (via werkervaringplek, gemeente of reïntegratiebedrijf SDW).

5.5 Intensiteit van gesprekken of contactmomenten

- Eén van de doelstellingen is, dat elk jongere binnen twee weken minimaal één gesprek moet hebben met de coaches betreffende de stand van zaken.
- Budgetteringsgesprekken worden voortgezet.
- Toelichting: In tegenstelling tot het huidige project dienen de coaches óók de huurbetaling aan Com.Wonen te bewaken. Ze dienen tijdens hun budgetteringsgesprekken na te gaan of de huur al dan niet op tijd is betaald en de jongeren hierop aan te spreken indien dit niet het geval is.
- De stand van zaken dient maandelijks gerapporteerd te worden aan Com.Wonen met betrekking tot huurbetaling en huurachterstand en met mogelijke oplossingen hiervoor.
- Twee keer per maand terugkoppeling met de opdrachtgever met betrekking tot voortgangstraject. In het huidige project loopt de communicatie heel slecht.

5.6 Verloop procedure Uitstroom

- Criteria voor positieve of negatieve uitstroom blijven gehandhaafd.
- Bij uitstroom uit het project zijn de coaches verplicht om het nieuwe adres van de desbetreffende persoon door te geven aan Com.Wonen, ingeval er sprake is van huurachterstand.